

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยการปรับใช้คำสอนศาสนาอิสลามเพื่อการป้องกันปัญหาฮาเซตติคในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดนครศรีธรรมราช ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ขอบเขต การศึกษา วิธีการดำเนินการวิจัย สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะการวิจัย ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาหลักคำสอนศาสนาอิสลามที่เกี่ยวข้องกับปัญหาฮาเซตติค
2. เพื่อศึกษาวิธีการและผลการดำเนินการของครูผู้สอนศาสนาอิสลามในการปรับใช้คำสอนศาสนาอิสลาม เพื่อการป้องกันปัญหาฮาเซตติคในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดนครศรีธรรมราช

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษครั้งนี้ เป็นการปรับใช้หลักคำสอนศาสนาอิสลามเพื่อการป้องกันปัญหาฮาเซตติคในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยกำหนดกรอบขอบเขตการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

1. ขอบเขตด้านพื้นที่
การศึกษครั้งนี้ ศึกษาจากครูผู้สอนศาสนาอิสลามและนักเรียนจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในจังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 5 โรงเรียน เฉพาะโรงเรียนที่เปิดสอนวิชาศาสนาอิสลามควบคู่กับวิชาสามัญ ดังนี้
 - 1.1 โรงเรียนมุสลิมสันติธรรมมูลนิธิ ตำบลนาเคียน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
 - 1.2 โรงเรียนอัลมูวาลีฮ์ดีน ตำบลนาเคียน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
 - 1.3 โรงเรียนมัครอชาตุลอุลุมิดดีน ตำบลนาเคียน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
 - 1.4 โรงเรียนประทีปศาสน์ ตำบลก้นแพงเขา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.5 โรงเรียนปัญญาสารธรรมมูลนิธิ ตำบลท่าศาลา อำเภอท่าศาลา จังหวัด นครศรีธรรมราช

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

2.1 ขอบเขตด้านหลักคำสอน ศึกษาหลักคำสอนศาสนาอิสลามที่เกี่ยวข้องกับ ฆาเสพคดีและเอกสารที่เกี่ยวข้องตามประเด็น ดังนี้

- 2.1.1 ทศนะและหลักการศาสนาอิสลามที่เกี่ยวกับฆาเสพคดี
- 2.1.2 บทบัญญัติศาสนาอิสลามกับการลงโทษเกี่ยวกับฆาเสพคดี
- 2.1.3 แนวทางการป้องกันปัญหาฆาเสพคดีในทัศนะของศาสนาอิสลาม
- 2.1.4 ทัศนะเชิงปฏิเสชฆาเสพคดีจำแนกตามแหล่งที่มาของคำสอนศาสนา

อิสลาม

2.2 ขอบเขตการปรับใช้คำสอนศาสนาอิสลาม เพื่อการป้องกันปัญหาฆาเสพคดี ของครูผู้สอนศาสนาอิสลามในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

- 2.2.1 ความคิดเห็นของครูผู้สอนศาสนาอิสลาม
- 2.2.2 การจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรและกิจกรรม

เสริมหลักสูตร

2.2.3 ผลการดำเนินการจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมตาม หลักสูตรและกิจกรรมเสริมหลักสูตร

2.2.4 ความคิดเห็นของครูผู้สอนศาสนาอิสลามต่อเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการ ป้องกันปัญหาฆาเสพคดีในโรงเรียน

2.3 ขอบเขตผลการได้รับการเรียนรู้ของนักเรียน จากการปรับใช้คำสอนศาสนา อิสลามเพื่อการป้องกันปัญหาฆาเสพคดีของครูผู้สอนศาสนาอิสลามในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา อิสลาม

- 2.3.1 ผลการเรียนรู้คำสอนศาสนาอิสลามเกี่ยวกับฆาเสพคดี
- 2.3.2 ผลการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร
- 2.3.3 ผลการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
- 2.3.4 ความคิดเห็นของนักเรียนในเรื่องที่เกี่ยวข้อง

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. ขั้นสำรวจและศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยการสำรวจและศึกษาเอกสารที่ให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่จะศึกษา จากแหล่งเอกสารต่างๆ เพื่อใช้เป็นความรู้พื้นฐานในการกำหนดกรอบความคิดในการศึกษา ใช้ในการเขียนเค้าโครงการวิจัยและเป็นข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า

2. ขั้นเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจะเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่จะศึกษาดังต่อไปนี้

2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่างๆ ที่ให้ความรู้ตามประเด็น ดังต่อไปนี้

2.1.5 ทศนะและหลักการศาสนาอิสลามที่เกี่ยวกับยาเสพติด

2.1.6 บทบัญญัติศาสนาอิสลามกับการลงโทษเกี่ยวกับยาเสพติด

2.1.7 แนวทางการป้องกันปัญหา ยาเสพติดในทัศนะของศาสนาอิสลาม

2.1.8 ทัศนะเชิงปฏิเสชาเสพติดจำแนกตามแหล่งที่มาของคำสอนศาสนาอิสลาม

2.2 การเก็บข้อมูลภาคสนาม

2.2.1 การสังเกต (Observation) สังเกตสภาพการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมต่างๆ ภายในโรงเรียนรวมทั้งสภาพทั่วไปของบริเวณโรงเรียน

2.2.2 การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-dept Interview) วิธีนี้ใช้กับการศึกษาการปรับใช้และผลการปรับใช้คำสอนศาสนาอิสลามกับครูผู้สอนและศึกษาผลการปรับใช้กับนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม 5 โรงเรียน โดยศึกษาจากครู 27 คน และนักเรียน 25 คน ครูผู้สอนศาสนาอิสลามในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม 5 โรงเรียน โดยเจาะจงเลือกครูผู้สอนที่มีวุฒิทางด้านศาสนาอิสลามอย่างน้อยระดับมดะวะซิจิต (ระดับชั้น 7 หรือระดับกลาง) และเจาะจงเลือกนักเรียนระดับต้นและระดับกลางในการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะใช้วิธีการบันทึกข้อมูลลงในแถบบันทึกเสียงหรือการจดบันทึกตามความเหมาะสม

3. การจัดการกระทำกับข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังต่อไปนี้

3.1 นำข้อมูลที่รวบรวมได้จากแหล่งเอกสารต่างๆ มาศึกษาและสรุปสาระสำคัญตามขอบเขตเนื้อหาในประเด็นที่กำหนดไว้

3.2 นำข้อมูลที่รวบรวมได้จากการสัมภาษณ์ จากการจดบันทึกและแถบบันทึกเสียงมาถอดข้อความด้วยวิธีสรุปสาระสำคัญตามขอบเขตด้านเนื้อหา การปรับใช้คำสอนศาสนา

อิสลามในการป้องกันปัญหาฮาเสฟติคของครูผู้สอนศาสนาอิสลามในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดนครศรีธรรมราช

3.3 นำข้อมูลตามข้อ 3.1 และ 3.2 มาตรวจสอบความสมบูรณ์ และเก็บรวบรวมเพิ่มเติมในส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์ ตามที่กำหนดไว้ในขอบเขตค้ำเนื้อหา

3.4 นำข้อมูลที่ได้จาก ข้อ 3.1 3.2 และ ข้อ 3.3 มาทำการศึกษาวิเคราะห์ตามขอบเขตค้ำเนื้อหา

4. ขึ้นเสนอผลการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยเสนอผลการศึกษาค้นคว้าด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์และมีภาพประกอบ

สรุปผล

การศึกษาเรื่อง “การปรับใช้คำสอนศาสนาอิสลามเพื่อการป้องกันปัญหาฮาเสฟติคในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดนครศรีธรรมราช” ผู้วิจัยมุ่งศึกษาหลักคำสอนศาสนาอิสลามที่เกี่ยวข้องกับปัญหาฮาเสฟติคและศึกษาวิธีการและผลการดำเนินการของครูผู้สอนศาสนาอิสลามในการปรับใช้คำสอนศาสนาอิสลาม เพื่อการป้องกันปัญหาฮาเสฟติคในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา ซึ่งผลการศึกษาสรุปได้ ดังนี้

ผลการศึกษาข้อมูลเอกสารหลักคำสอนศาสนาอิสลาม

1. ทศนะและหลักการของศาสนาอิสลามที่เกี่ยวกับฮาเสฟติค

1.1 ทศนะและหลักการของศาสนาอิสลามที่เกี่ยวกับฮาเสฟติคพบว่า คำสอนศาสนาอิสลามมีทศนะว่าฮาเสฟติคเป็นสิ่งต้องห้าม เพราะเป็นสิ่งที่ทำให้มีนเมาเหมือนสุราหรือออกฤทธิ์รุนแรงกว่าสุราซึ่งเป็นสิ่งเสฟติคที่ชาวอาหรับนิยมเสฟกันอย่างกว้างขวางก่อนที่ศาสนาอิสลามมีบัญญัติห้ามในสมัยศาสดามุฮัมมัดฮาเสฟติคมีผลเสียต่อร่างกายและจิตใจทำลายความสามารถในการใช้เหตุผลและการตัดสินใจ ทำลายทรัพย์สินและทำให้เกิดปัญหาสังคม และบทบัญญัติศาสนาอิสลามห้ามมุสลิมกินหรือดื่มสิ่งใดก็ตามที่ก่อให้เกิดโทษต่อสุขภาพทั้งทางตรงและทางอ้อม

1.2 หลักการของศาสนาอิสลามเกี่ยวกับฮาเสฟติค พบว่าคำสอนหรือบัญญัติต่างๆ ของศาสนาอิสลามมีเจตนารมณ์ในการปกป้องรักษามนุษย์ในชีวิต ศาสนา เผ่าพันธุ์ สติปัญญาและทรัพย์สินและแม้คำว่า “ฮาเสฟติค” จะไม่ได้ถูกระบุชื่อโดยตรงในคัมภีร์อัลกุรอาน แต่เนื่องจากฮาเสฟติคเป็นสิ่งที่ทำลายเจตนารมณ์ของศาสนาอิสลามอย่างชัดเจน ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่บุคคลและสังคมโดยรวม ดังนั้นหลักการศาสนาอิสลามจึงห้ามฮาเสฟติคอย่างเด็ดขาด คัมภีร์อัลกุรอาน

อานมีการชี้ชัดว่าสุราและสิ่งมีเมาเป็นสิ่งสกปรกโสภณที่เกิดจากการกระทำของมารร้าย และศาสนานูฮัมมัดห้ามผู้ศรัทธาเกี่ยวข้องกับสุราและสิ่งมีเมาและมีความหมายรวมถึงยาเสพติดทุกชนิดด้วย

2. บทบัญญัติศาสนาอิสลามกับการลงโทษเกี่ยวกับยาเสพติด

พบว่าจากการที่ศาสนาอิสลามมีหลักการห้ามเสพยา สิ่งมีเมาและยาเสพติดต่างๆ ดังนั้นผู้ฝ่าฝืนและเกี่ยวข้องกับ จึงถือว่าเป็นผู้ทำบาปหนักต้องได้รับการลงโทษจากรัฐหรือผู้ปกครองที่ใช้กฎหมายอิสลาม ซึ่งศาสนาอิสลามมีบทบัญญัติการลงโทษเกี่ยวกับยาเสพติดโดยอาศัยแบบอย่างของศาสนานูฮัมมัดที่ลงโทษผู้เสพยาโดยการจำคุกจำนวน 40 ปี เป็นแนวทางการลงโทษที่มีต้นตอจากคัมภีร์อัลกุรอานและแบบอย่างของศาสนานูฮัมมัดจัดเป็นการลงโทษในลักษณะที่เรียกว่า “ฮัคค์” ส่วนการลงโทษในอีกลักษณะหนึ่งคือ “ตะซีร” หมายถึงการลงโทษที่คัมภีร์อัลกุรอานและแบบอย่างของศาสนานูฮัมมัดมิได้ระบุโทษไว้อย่างแน่นอนตายตัว เพื่อปล่อยให้รัฐบาล หรือผู้นำรัฐ หรือผู้พิพากษาใช้ดุลยพินิจตามความเหมาะสม ซึ่งในกรณีของความผิดด้านยาเสพติดชนิดอื่นนอกจากสุรา ประเทศมุสลิมบางประเทศอาจจะใช้กฎหมายในลักษณะ “ตะซีร” ลงโทษผู้ครอบครองและผู้ค้ายาเสพติด โดยการประหารชีวิตทั้งนี้เพื่อคุ้มครองบุคคลและหญิงสังคมโดยรวมไว้

3. แนวทางการป้องกันปัญหาเสพติดในทัศนะของศาสนาอิสลาม

พบว่าการป้องกันปัญหาเสพติดในทัศนะของศาสนาอิสลามเป็นสิ่งที่ต้องดำเนินการทั้งระบบ จากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องซึ่งต้องดำเนินการสอดคล้องกับคำสอนศาสนาอิสลาม ในรัฐที่ใช้กฎหมายอิสลามต้องออกกฎหมายห้ามครอบครองทั้งสุราและยาเสพติดทุกชนิด และอิสลามถือว่าการป้องกันปัญหาเสพติดที่ดีที่สุด คือการทำลายต้นตอและสาเหตุของปัญหาโดยการห้ามผลิต ห้ามเสพ ห้ามจำหน่าย และห้ามนำเข้าอย่างเด็ดขาด ในส่วนของสังคมต้องร่วมรณรงค์เรียกร้องในการทำความดีและห้ามปรามการทำชั่วตามหน้าที่ของประชาชาติมุสลิม ครอบครัว พ่อแม่ ต้องเป็นแบบอย่างที่ดีและให้ความรักความอบอุ่น ให้การศึกษาอบรมศาสนาอิสลามขั้นพื้นฐาน และปลูกฝังความศรัทธาในศาสนาอิสลามตั้งแต่เด็ก สถานศึกษาต้องให้การศึกษาวิชาการทั่วไป วิชาการศาสนาอิสลามและความรู้เรื่องยาเสพติดเพื่อให้เด็กและเยาวชนเป็นผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรม ดำรงตนเป็นมุสลิมที่ดีและสามารถที่จะสร้างสรรค์สังคมมุสลิมต่อไปได้

4. ทัศนะเชิงปฏิบัติยาเสพติดจำแนกตามแหล่งที่มาของคำสอนศาสนาอิสลาม

พบว่าคำสอนหรือบทบัญญัติศาสนาอิสลามมีที่มาจาก 4 แหล่ง คือจากคัมภีร์กุรอาน แบบอย่างของศาสนานูฮัมมัด การอธิบายและการศึกษาของนักปราชญ์ศาสนาอิสลาม คำสอนศาสนาอิสลามที่ระบุถึงหรือเกี่ยวข้องกับยาเสพติดก็มาจากแหล่งดังกล่าว โดยนำมาประมวลจัดเป็นหมวดหมู่ตามแหล่งที่มาเป็น 3 กลุ่ม คือจากคัมภีร์กุรอาน จากแบบอย่างของศาสนานูฮัมมัด และจากคำวินิจฉัยของนักปราชญ์ศาสนาอิสลาม ซึ่งคำสอนจาก 3 กลุ่มดังกล่าวประมวลสรุปได้ดังนี้

ปัจจุบันนักปราชญ์ศาสนาอิสลามชี้ขาดว่าเป็นสิ่งต้องห้ามเช่นเดียวกับสุรา ซึ่งแหล่งที่มาของคำสอนศาสนาอิสลามที่เกี่ยวกับปัญหาฮาเสฟติคมาจากคัมภีร์อัลกุรอานและวจนะของศาสนทูตมุฮัมมัด และมติชี้ขาดของนักปราชญ์ศาสนาอิสลาม

1.5 การเปรียบเทียบความผิดจากการเสพยาเสพติดกับความผิดอื่นในศาสนาอิสลาม ในความเห็นของครูผู้สอนศาสนาอิสลาม พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นที่หลากหลาย เช่น การเสพยาเสพติดมีความผิดในทางศาสนาที่ขบได้กับการดื่มสุรา การเล่นเกมพนัน การทำลายชีวิตคน การฆ่าตัวตาย การปล้นสะดม การทำคนเป็นกบฏสังคัม การกินหมู การผิดประเวณีและการดูถูกเหยียดความศรัทธา มีครูบางคนเห็นว่าการเสพยาเสพติดมีความผิดอย่างแน่นอนแต่ไม่แน่ใจว่าเทียบได้กับความผิดในเรื่องใด การเปรียบเทียบความผิดที่กล่าวมาครูกล่าวว่าความผิดดังกล่าวมีหลักฐานปรากฏในคัมภีร์อัลกุรอานและวจนะของศาสนทูตมุฮัมมัด

1.6 การนำคำสอนศาสนาอิสลามที่เกี่ยวกับฮาเสฟติคไปใช้เพื่อป้องกันปัญหาฮาเสฟติค พบว่า ครูทุกคนมีความคิดเห็นว่าคำสอนศาสนาอิสลามสามารถใช้ในการป้องกันปัญหาฮาเสฟติคได้ ครูให้เหตุผลว่าในสมัยท่านศาสนทูตมุฮัมมัดและสมัยหลังจากท่านศาสดา สามารถใช้คำสอนศาสนาอิสลามป้องกันและแก้ไขปัญหาการนิยมนิยมดื่มสุราและการทำความชั่วต่างๆ ของชาวอาหรับได้โดยการใช้ความศรัทธาในพระองค์อัลเลาะห์ การเชื่อฟังและการปฏิบัติตามศาสนทูตมุฮัมมัด ดังนั้นในปัจจุบันถ้าสามารถให้การศึกษาอบรมด้านศาสนาอิสลามแก่นักเรียนให้ครบถ้วน ให้เกิดความยำเกรงต่ออัลเลาะห์ มีความบริสุทธิ์ใจต่อการปฏิบัติตามพระองค์ รวมทั้งการมีบุคคลที่เกี่ยวข้องเป็นแบบอย่างที่ดี สิ่งเหล่านี้ช่วยให้เกิดความตระหนักและสามารถป้องกันปัญหาฮาเสฟติคได้

1.7 การรับทราบและการนำนโยบายด้านฮาเสฟติคของรัฐบาลไปใช้ของครูผู้สอนศาสนาอิสลาม พบว่าครูส่วนใหญ่ทราบนโยบายของรัฐบาลด้านฮาเสฟติคว่าเป็นนโยบายเร่งด่วนและฮาเสฟติคเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย ซึ่งรัฐบาลดำเนินการป้องกัน การปราบปรามและการบำบัดฟื้นฟูรักษาควบคู่กันไป ครูทราบการใช้พลังแผ่นดินและการยึดพื้นที่เป็นหลักในการทำงาน และถือว่าเป็นหน้าที่ของทุกคนทุกองค์กรต้องร่วมมือป้องกันและแก้ไขปัญหาฮาเสฟติค และทุกคนทราบนโยบายการทำสงครามขั้นแตกหักกับฮาเสฟติคของรัฐบาล แหล่งข้อมูลสำคัญที่ครูทราบนโยบายคือการรับทราบจากผู้บริหารจากการประชุมครูประจำเดือน ทราบจากเอกสารและสื่อมวลชน ด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ พบว่า ครูนำนโยบายไปขยายผลสู่นักเรียนโดยการสอนให้นักเรียนเรียนรู้เรื่องฮาเสฟติคมีความรู้และเป็นคนดีมีคุณธรรม

1.8 การรับทราบและการนำนโยบาย มาตรการ แนวทางและยุทธศาสตร์เกี่ยวกับฮาเสฟติคของกระทรวงศึกษาธิการของครูผู้สอนศาสนาอิสลามไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันปัญหาฮาเสฟติค พบว่า ครูสอนศาสนาอิสลามทุกคนรับทราบเกี่ยวกับ

นโยบาย มาตรการ แนวทางและยุทธศาสตร์เกี่ยวกับยาเสพติดของกระทรวงศึกษาธิการ ในด้านการที่กระทรวงให้สถานศึกษาและครูผู้สอนถือเป็นหน้าที่ในการให้ความรู้เรื่องยาเสพติดและปลูกฝังคุณธรรมทางศาสนาแก่นักเรียนเพื่อให้นักเรียนเป็นพลเมืองดีของชาติ และกำหนดให้และครูแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาพฤติกรรมนักเรียนที่เสพยาและเกี่ยวข้องกับยาเสพติดแทนการไล่ออกจากโรงเรียน

1.9 ครูสอนศาสนาอิสลามในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามกับการให้ความสำคัญสำคัญต่อปัญหายาเสพติดโดยการเปรียบเทียบกับโรงเรียนทั่วไป พบว่าครูมีความเห็นว่าผู้ที่เป็นครูทุกคนในทุกสถานศึกษาต้องการให้นักเรียนเป็นคนที่มีความรู้และปลอดภัยจากยาเสพติด แต่สิ่งที่โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามแตกต่างกับโรงเรียนทั่วไปคือการที่โรงเรียนสอนและใช้คำสอนคุณธรรมจริยธรรมอิสลาม โดยให้เรีนรู้ปลูกฝังอบรมให้นักเรียนเป็นมุสลิมที่ดี ไม่เป็นผู้เสพและเกี่ยวข้องกับปัญหาเสพติด เพราะยาเสพติดเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมายและผิดบทบัญญัติศาสนาอิสลาม ดังนั้นครูสอนศาสนาอิสลามจึงถือเป็นภาระหน้าที่ในการรักษาความถูกต้องทั้งทางกฎหมายและบทบัญญัติศาสนาอิสลาม

2. การปรับใช้คำสอนศาสนาอิสลามเพื่อป้องกันปัญหาเสพติด

2.1 เนื้อหาคำสอนและวิธีการสอนของครูสอนศาสนาอิสลาม

2.1.1 เนื้อหาคำสอนศาสนาอิสลามที่เกี่ยวกับยาเสพติดที่ครูใช้สอน พบว่า วิชาเรียนเกี่ยวกับศาสนาอิสลามที่มีคำสอนเกี่ยวข้องกับและครูใช้การสอดแทรกคำสอนศาสนาอิสลามที่เกี่ยวกับปัญหาเสพติดมากที่สุด ได้แก่ วิชาอัลกุรอาน อรรถาธิบายอัลกุรอาน วจนะของศาสดาศาสนาบัญญัติ จริยธรรม และเอกภาพ ส่วนวิชาที่มีคำสอนเกี่ยวกับยาเสพติดค่อนข้างน้อย ได้แก่ วิชาศานประวัติ อารยธรรมอิสลาม ซึ่งครูสอดแทรกคำสอนเกี่ยวกับยาเสพติดตามโอกาสที่เหมาะสมหลักคำสอนด้านยาเสพติดที่นำมาจากคัมภีร์อัลกุรอาน และวจนะของศาสดามุฮัมมัด ซึ่งเป็นคำสอนที่ระบุชื่อของสุราหรือ “สื่อมรูน” ในภาษาอาหรับที่หมายถึงสิ่งมึนเมา หรือสิ่งที่ปกปิดสติปัญญา ซึ่งนักปราชญ์ทางด้านศาสนาอิสลามเปรียบเทียบกับยาเสพติดและซี้ซาด (ฟิตวา) ว่ายาเสพติดเป็นสิ่งต้องห้าม (หะรอม) ในศาสนาอิสลาม และคำสอนในอีกลักษณะหนึ่งที่แม้ไม่ระบุชื่อของสิ่งมึนเมาโดยตรง แต่กล่าวถึงการกระทำในสิ่งที่นำไปสู่อันตรายและความเสียหาย

2.1.2 วิธีสอนของครูผู้สอนศาสนาอิสลามในการใช้คำสอนศาสนาอิสลามเพื่อป้องกันปัญหาเสพติดพบว่าครูผู้สอนศาสนาอิสลามส่วนใหญ่ใช้วิธีการสอนแบบบรรยายในวิชาศาสนาอิสลามที่สอน รวมทั้งการสอดแทรกคำสอนจากคัมภีร์อัลกุรอาน และวจนะของศาสดามุฮัมมัดในรูปแบบของการอ้างอิงประกอบกับการยกตัวอย่างสถานการณ์เกี่ยวกับยาเสพติดที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน โดยเฉพาะในวิชาศาสนาบัญญัติ ซึ่งมีเนื้อหาครอบคลุมเรื่องการปฏิบัติศาสนกิจ และการใช้ชีวิตประจำวันตามบทบัญญัติศาสนาอิสลามทั้งสิ่งที่ศาสนาอนุมัติให้กระทำได้ ส่งเสริมให้กระทำ

ไม่ควรกระทำและห้ามกระทำ ส่วนในเรื่องของสิ่งมีน้มนและฮาลาลคิดครูอธิบายความหมาย ลักษณะ การเปรียบเทียบกับฮาลาลคิดต่างๆ มีการอ้างอิงคำสอนจากคัมภีร์อัลกุรอาน และวจนะ ของศาสดา มุฮัมมัดและอธิบายถึงเจตนารมณ์ของศาสนาอิสลาม และพบว่าครูบางคนใช้สุภาษิตและสำนวน ไทยประกอบการอธิบาย และในการบรรยายครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามได้ นอกจากนั้นครู ใช้วิธีการสอนแบบอภิปรายกลุ่ม วิธีการสอนแบบสาธิต การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในวิธีการสอน แบบระดมสมอง และการค้นคว้าทำรายงาน ซึ่งพบว่าในการใช้คำสอนศาสนาอิสลามที่เกี่ยวกับฮาลาล คิด ในวิธีการสอนแบบต่างๆ จะให้ได้ผลนั้นพบว่าการสอนด้วยวิธีการต่างๆ ต้องเชื่อมโยงกับ คำสอน หลักการศรัทธาขั้นพื้นฐานของศาสนาอิสลามที่เกี่ยวกับการกระทำในโลกนี้และการตอบแทนการทำ ดี การทำชั่ว ของมนุษย์จากพระองค์อัลลอฮ์ในโลกหน้า

2.2 การจัดกิจกรรมตามหลักสูตร (กิจกรรมตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ)

2.2.1 การจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี และกิจกรรมผู้นำเพื่อประโยชน์

พบว่า ครูผู้สอนศาสนาอิสลามเป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมกรรมลูกเสือ-เนตรนารี และกิจกรรม ผู้นำเพื่อประโยชน์ โดยที่ครูส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีบทบาทหลัก ครูสอนศาสนาอิสลามเป็นผู้มีบทบาทเสริม ในการนำคำสอนศาสนาอิสลามเกี่ยวกับฮาลาลคิดไปใช้ ครูผู้สอนศาสนาอิสลามนำการปฏิบัติศาสนกิจ ไปใช้โดยการบูรณาการลงไปในกิจกรรมดังกล่าว รวมทั้งการบรรยายให้ความรู้คุณธรรมอิสลามใน เรื่องที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับเนื้อหาของกิจกรรมทั้งการจัดกิจกรรมประจำสัปดาห์และกิจกรรม การเข้าค่ายพักแรมปลายภาคเรียนที่ 2 ของปลายปีการศึกษา

2.2.2 การจัดกิจกรรมศาสนาอิสลาม

พบว่าครูผู้สอนจัดกิจกรรมศาสนาอิสลาม ที่สำคัญคือกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาอิสลาม กิจกรรมจริยธรรมในสังคม กิจกรรมการขอพร กิจกรรมการบรรยายธรรม กิจกรรมเข้าค่ายพักแรมและกิจกรรมพัฒนาชุมชน ในกิจกรรมที่กล่าวมา ครูผู้สอนใช้คำสอนศาสนาอิสลามโดยการให้ความรู้ควบคู่กับการปฏิบัติศาสนกิจและการให้นักเรียน ได้ฝึกปฏิบัติ ในด้านการให้ความรู้ศาสนาอิสลามเกี่ยวกับฮาลาลคิดเพื่อการป้องกันปัญหาฮาลาลคิด อยู่ในลักษณะการบรรยาย การตัดเตี๊ยน การจัดนิทรรศการและเอกสารแผ่นพับโดยนักเรียนเป็นผู้ร่วมปฏิบัติ

2.2.3 การจัดกิจกรรมแนะแนวและพัฒนาผู้เรียน

พบว่าครูผู้สอนศาสนาอิสลาม ร่วมกับครูผู้สอนสามัญให้การแนะแนวและปรึกษานักเรียนในด้านการพัฒนาตนและการเรียน การอยู่ร่วมกับผู้อื่น และในสถานการณ์ปัจจุบันครูได้มุ่งเน้นการแนะแนวนักเรียนให้มีความรู้เรื่อง ฮาลาลคิดและการปฏิบัติตนตามแนวทางศาสนาอิสลามโดยไม่มุ่งเกี่ยวกับฮาลาลคิด ในช่วงปลายปี การศึกษา มีอาจารย์และนักศึกษาจากสถานศึกษาประเภทอาชีวศึกษาและสถาบันการศึกษาระดับ อุดมศึกษาภายในและต่างจังหวัดมาแนะแนวการศึกษาต่อแก่นักเรียนชั้นตัวประ โยคในทุกโรงเรียน

2.2.4 การจัดกิจกรรมอิสระ พบว่าครูผู้สอนศาสนาอิสลามส่งเสริมให้นักเรียนรวมกลุ่มกันจัดกิจกรรมที่มีความสนใจร่วมกัน เช่น กิจกรรมด้านการกีฬา ด้านอาชีพ ด้านวิชาการ ด้านศาสนา ซึ่งเป็นกิจกรรมที่มุ่งส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาตนเองตามความสนใจ ให้นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างเป็นประโยชน์และรับผิดชอบในการปฏิบัติกิจกรรมที่มีประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวช่วยให้นักเรียนไม่หมกมุ่นกับสิ่งที่ไร้สาระและเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

2.3 การใช้คำสอนศาสนาอิสลามที่เกี่ยวกับยาเสพติดเพื่อป้องกันยาเสพติดในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร พบว่าครูสอนศาสนาอิสลามร่วมกับครูสอนวิชาสามัญและนักเรียนจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่หลากหลาย ได้แก่ กิจกรรมประจำวันที่มีการปฏิบัติศาสนกิจ การพูดตักเตือนหลังละหมาด การอบรมนักเรียนหลังการเข้าแถวเคารพธงชาติ ครูที่ปรึกษาพบนักเรียนประจำชั้นก่อนเข้าเรียนวิชาต่างๆ กิจกรรมวันวิชาการ กิจกรรมกีฬา กิจกรรมทัศนศึกษาและอบรมนอกสถานที่ กิจกรรมการจัดงานการกุศลของโรงเรียน กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนและ กิจกรรมที่เกี่ยวกับยาเสพติด เช่น การเชิญวิทยากรภายนอกมาบรรยายเกี่ยวกับยาเสพติดประกอบ การจัดนิทรรศการ การเดินรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด และการร่วมปฏิญาณตนเพื่อสนับสนุนนโยบายของรัฐบาลทำสงครามขั้นแตกหักกับยาเสพติด ซึ่งกิจกรรมเสริมหลักสูตรของโรงเรียนที่กล่าวมา ครูสอนศาสนาอิสลามสามารถใช้คำสอนศาสนาอิสลามในการป้องกันยาเสพติดของนักเรียนได้ในรูปแบบต่างๆ อย่างหลากหลาย

2.4 การประสานความร่วมมือกับชุมชนและองค์กรภายนอกเพื่อการป้องกันปัญหายาเสพติด พบว่าครูสอนศาสนาอิสลามได้ประสานความร่วมมือกับชุมชนและองค์กรภายนอก ได้แก่ ประสานและกรรมการอิสลามประจำจังหวัด เจ้าหน้าที่สำนักงานจังหวัด เจ้าหน้าที่ตำรวจหน่วยป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจากกองกำลังการตำรวจภูธรจังหวัดนครศรีธรรมราช ประสานและประชุมเพื่อป้องกันปัญหายาเสพติดร่วมกับผู้เฒ่าม้าม คอเค็บ บิหลัน ผู้นำศาสนาอิสลาม และผู้นำท้องถิ่น ชุมชน ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

3. ผลการดำเนินการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมของครูสอนศาสนาอิสลาม เพื่อการป้องกันปัญหาสุขภาพจิต ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนศาสนาอิสลามและนักเรียน

3.1 ผลการดำเนินการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมของครูสอนศาสนาอิสลามเพื่อการป้องกันปัญหาสุขภาพจิต ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนศาสนาอิสลาม

3.1.1 ผลการจัดการเรียนการสอนวิชาศาสนาอิสลาม พบว่า ครูผู้สอนใช้คำสอนศาสนาอิสลามที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดที่ปรากฏในวิชาที่สอนและในวิชาที่มีเนื้อหาก็เกี่ยวข้องน้อย ครูสอนศาสนาใช้คำสอนศาสนาอิสลามโดยสอดแทรกในกระบวนการเรียนการสอนเพื่อมุ่งเน้นให้นักเรียนปลอดภัยและไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด เนื่องจากในสถานการณ์ปัจจุบันยาเสพติดมีการแพร่ระบาดมากในหมู่นักเรียนนักศึกษา วิธีจัดการเรียนการสอนครูผู้สอนส่วนใหญ่ใช้วิธีการสอนแบบบรรยาย อธิบายและสอดแทรกคำสอนโดยการอ้างอิงคำสอนที่เป็นหลักการจากคัมภีร์อัลกุรอาน และวจนะของศาสดามุฮัมมัด และนักเรียนมีส่วนร่วมในการอภิปรายและการซักถาม ด้านผลการจัดการเรียนการสอนครูผู้สอนมีความเห็นว่าการใช้คำสอนศาสนาอิสลามเพื่อป้องกันปัญหาสุขภาพจิตได้ผลดี ซึ่งสังเกตได้จากการที่นักเรียนส่วนใหญ่มีความเคร่งครัดในการปฏิบัติศาสนกิจ และไม่มีพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดประเภทร้ายแรง ผู้ปกครองมีความพอใจที่โรงเรียนสามารถจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนมุสลิม และโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจะมีนักเรียนมาสมัครเข้าเรียนเพิ่มขึ้นทุกปีการศึกษา

3.1.2 ผลการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร พบว่า การจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ผู้บำเพ็ญประโยชน์ แขนง กิจกรรมอิสระและกิจกรรมทางด้านศาสนาอิสลาม ครูผู้สอนมีการใช้คำสอนศาสนาอิสลามที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในทุกกิจกรรมในลักษณะของการบูรณาการ การบรรยายและสอดแทรกคำสอนในกิจกรรมต่างๆ ตามสถานการณ์และความเหมาะสม ทำให้นักเรียนเกิดความตระหนักถึงอันตรายของยาเสพติดและความผิดบาปในคำสอนศาสนาอิสลามในการเสพและการเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ผลการดำเนินการในการใช้คำสอนศาสนาอิสลามเพื่อป้องกันยาเสพติดในกิจกรรมตามหลักสูตรครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่าได้ค่อนข้างดี สังเกตได้จากนักเรียนส่วนใหญ่ให้ความสนใจร่วมกิจกรรมและผ่านเกณฑ์ประเมินกิจกรรมตามหลักสูตรเกือบร้อยละร้อย และนักเรียนส่วนใหญ่ไม่มีพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดประเภทร้ายแรง

3.1.3 ผลการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร พบว่า ครูผู้สอนจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่หลากหลาย กิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นตามนโยบายของโรงเรียน โดยคำนึงถึงความสนใจของนักเรียน และเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน โดยมีการประสานกับชุมชนและองค์กรภายนอก การใช้คำสอนศาสนาอิสลามเพื่อป้องกันปัญหาสุขภาพจิตในกิจกรรมเสริมหลักสูตร ครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่าได้ผลค่อนข้างมากสามารถเรียนรู้การ

ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เป็นกิจกรรมที่เสริมสร้างความศรัทธา สร้างจิตสำนึกในการเป็นมุสลิมที่ดี และก่อให้เกิดความตระหนักในการไม่เสพและเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

3.1.4 ปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้องที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมตามความคิดเห็นของครูสอนศาสนาอิสลาม พบว่า มีปัจจัยการบริหารจัดการภายในโรงเรียน ผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียน ครอบครัว ชุมชนรอบโรงเรียนและสังคมสังคมทั่วไป

3.2 ผลการดำเนินการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมของครูสอนศาสนาอิสลามเพื่อการป้องกันปัญหาเสพติด ตามความคิดเห็นของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

3.2.1 ผลการเรียนรู้วิชาศาสนาอิสลามของนักเรียน พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดจากการเรียนวิชาศาสนาอิสลามวิชาต่างๆ นักเรียนสามารถยกตัวอย่างคำสอนที่เกี่ยวกับยาเสพติดที่เป็นหลักการสำคัญ ทั้งคำสอนที่มาจากคัมภีร์อัลกุรอานและวจนะของท่านศาสดามุฮัมมัด ได้และจากการที่ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยวิธีการบรรยาย การสอดแทรกคำสอน การอ้างอิงคำสอน การอภิปรายกลุ่ม การระดมสมอง การสาธิต และการซักถาม นักเรียนส่วนใหญ่ได้รับความรู้ เกิดความตระหนัก เห็นว่ายาเสพติดเป็นสิ่งที่มอันตราย การเสพและการเกี่ยวข้องกับเป็นบาปและได้รับโทษทั้งในโลกนี้และโลกหน้า แต่ยังมีนักเรียนจำนวนหนึ่งที่เป็นส่วนน้อยมีพฤติกรรมสูบบุหรี่

3.2.2 ผลการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร พบว่า นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมตามหลักสูตรที่โรงเรียนจัดและครูสอนศาสนา ร่วมดำเนินการในกิจกรรมดังกล่าวทุกกิจกรรมและใช้คำสอนศาสนาอิสลามเพื่อป้องกันปัญหาเสพติด โดยครูใช้วิธีการผสมผสานกิจกรรมที่เป็น การปฏิบัติศาสนกิจกับกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีและกิจกรรมผู้นำเพื่อประโยชน์ และการบรรยายให้ความรู้สอดแทรกในกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมอิสระส่วนกิจกรรมทางศาสนาอิสลามเป็นกิจกรรมที่ครูผู้สอนมีบทบาทในการนำคำสอนมาใช้มาก ทั้งในการปฏิบัติศาสนกิจต่างๆร่วมกับนักเรียน และการบรรยายธรรมอิสลาม รวมทั้งการตกแต่งเดือนเพื่อการระลึกถึงคำสอนและการจัดนิทรรศการด้านศาสนาอิสลามของนักเรียน ผลการจัดกิจกรรมนักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่าได้ผลค่อนข้างดีในการร่วมกิจกรรมต่างๆอย่างหลากหลายและเกิดความตระหนักในการไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด แต่มีนักเรียนส่วนหนึ่งที่เห็นว่าได้ผลพอปานกลาง เนื่องจากครูใช้คำสอนดังกล่าวค่อนข้างเน้นหนักด้วยวิธีการบรรยายนักเรียนน่าจะเกิดความตระหนักไม่เพียงพอต่อการป้องกันปัญหาเสพติด

3.2.3 ผลการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรตามความคิดเห็นของนักเรียน พบว่า การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยการใช้คำสอนศาสนาอิสลามเพื่อป้องกันปัญหาเสพติดของครูผู้สอนศาสนาอิสลามเป็นไปอย่างหลากหลายมาก ทั้งกิจกรรมที่จัดภายในและภายนอกโรงเรียนทั้ง

ในด้านกิจกรรมการปฏิบัติศาสนกิจ กิจกรรมทางวิชาการ กิจกรรมทางด้านกีฬา กิจกรรมส่งเสริม ประชาธิปไตย กิจกรรมที่ทำร่วมกับชุมชน และกิจกรรมที่เกี่ยวกับเรื่องยาเสพติดที่โรงเรียนจัดหลาย รูปแบบ โดยครูผู้สอนศาสนาและวิทยากรจากภายนอกให้ความรู้เกี่ยวกับคำสอนศาสนาอิสลามและ ปัญหา ยาเสพติด ผลจากการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในหลายรูปแบบดังกล่าวทำให้นักเรียนเกิด ความรู้ ความเข้าใจในปัญหา ยาเสพติดว่าเป็นสิ่งที่ให้โทษมีอันตรายมาก และเกิดความตระหนักไม่ เสพและไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

3.2.4 ความคิดเห็นทั่วไปของนักเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนและ การจัดกิจกรรมโดยใช้คำสอนศาสนาอิสลามของครูผู้สอน พบว่านักเรียนมีความเห็นที่หลากหลาย เช่น นักเรียนต้องการมีความรู้เพิ่มเติมในเรื่องคำสอนอิสลามที่เกี่ยวกับยาเสพติดที่มาจากคัมภีร์ อัลกุรอานและวจนะของศาสดามุฮัมมัด เพื่อนำไปใช้เตือนสติและต้องการให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรม รณรงค์ต่อต้านยาเสพติดเพิ่มมากขึ้นและต่อเนื่อง และนักเรียนมีความเห็นว่ายาเสพติดเป็นสิ่งที่มึ อันตราย ผู้ที่เสพยาเสพติดจะได้รับโทษทั้งในโลกนี้และโลกหน้า ส่วนในด้านการเรียนการสอน ควรใช้สื่อการสอนเพิ่มขึ้น ควรเน้นให้ชุมชนนักเรียนทุกชุมชนมีส่วนร่วมในการรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด ทุกเดือนคำสอนศาสนาอิสลามที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดควรจัดเป็นวิชาเฉพาะวิชาหนึ่ง เพราะเป็น เรื่องสำคัญและมีประโยชน์ต่อมุสลิมทั่วไป หรืออย่างน้อยควรจัดทำเป็นเอกสารประกอบการเรียน ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม การสอนเรื่องอิสลามกับยาเสพติดเป็นเรื่องที่คิดสามารถให้ ความรู้และสร้างจิตสำนึกในระยะยาว นักเรียนที่มีปัญหาควรปรึกษาครูหรือเพื่อนที่ใกล้ชิดเพื่อไม่ต้อง พึ่งพายาเสพติดและเชื่อว่าคำสอนศาสนาอิสลามสามารถป้องกันปัญหา ยาเสพติดได้จริง นักเรียน ส่วนใหญ่เชื่อฟังครูผู้สอนและปฏิบัติศาสนกิจอย่างเคร่งครัด มีศาสนาอิสลามเป็นที่พึ่งทางจิตใจ และมีความเกรงกลัวต่อพระองค์อัลเลาะห์ การอ้างอิงคำสอนศาสนาอิสลามต้องควบคู่กับการดูแล ควบคุมนักเรียนก็จะช่วยให้สามารถป้องกันปัญหา ยาเสพติดได้ การดำเนินการป้องกันปัญหา ยาเสพติดของโรงเรียนที่ผ่านมามีการได้คิดแล้วขอให้ดำเนินการต่อไปอย่างต่อเนื่อง และมีนักเรียน บางคนเสนอให้ทางโรงเรียนมีการสุ่มตรวจปัสสาวะนักเรียนกลุ่มเสี่ยงเป็นระยะๆ เพื่อเป็นการป้องกัน ปัญหา และนักเรียนเสนอแนะว่าโรงเรียนควรสร้างหอพักเพิ่มขึ้นเพื่อให้สามารถรับนักเรียนประจำ ได้มากขึ้นและควรส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมด้านกีฬาให้มากขึ้น

4. ความคิดเห็นของครูผู้สอนศาสนาอิสลามต่อเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันปัญหา ยาเสพติดในโรงเรียน

พบว่า ครูผู้สอนศาสนาอิสลามมีความคิดเห็นว่า พฤติกรรมการสอนของครูใน โรงเรียนควรปรับเปลี่ยนจากการมุ่งเน้นการสอนเพื่อให้นักเรียนมีความรู้เป็นหลักมาเป็นการสอน เพื่อให้นักเรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และเป็นคนมีความรู้และมีคุณธรรม การทำงานใน

โรงเรียนของครูควรทำงานเป็นทีม และการป้องกันปัญหาสุขภาพจิตในโรงเรียนต้องทำควบคู่กับภายนอกโรงเรียน และครูผู้สอนมีข้อเสนอแนะว่า หน่วยงานของรัฐควรเข้ามาสนับสนุนกิจกรรมและการป้องกันปัญหาสุขภาพจิตในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม และครูมีข้อสังเกตว่าส่วนใหญ่ของมุสลิม ที่เทพและเกี่ยวข้องกับสุขภาพจิตมักจะมาจากรอบครัวที่ไม่เคร่งครัดและห่างเหินจากศาสนาอิสลาม ครูควรทำตนเป็นแบบอย่างที่ดีของนักเรียนและใช้คำสอนศาสนาอิสลามจากคัมภีร์อัลกุรอานและวจนะของศาสดามุฮัมมัดเพื่อให้นักเรียนเรียนรู้และมีความศรัทธาเพื่อเป็นภูมิคุ้มกันจากยาเสพติดและการทำชั่วต่างๆ และโรงเรียนควรปลูกฝังค่านิยมในด้านการมุ่งพัฒนาตนเป็นคนมีคุณภาพและคนดีมีคุณธรรม และครูมีความคิดเห็นว่าการป้องกันที่ดีควรมีการป้องกันมาจากครอบครัว และครูเห็นว่าปัญหาสุขภาพจิตของนักเรียนเป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับปัญหาอื่นๆ ของนักเรียน และเงื่อนไขทางทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองของชาติ ครูควรเอาใจใส่ในการดูแลนักเรียนด้วยการให้ความรักความอบอุ่น โรงเรียนควรมีระเบียบที่เข้มแข็ง และควรมีการกวดขันนักเรียนและบุคคลภายนอก เข้าออกบริเวณโรงเรียน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยมีประเด็นที่สำคัญที่จะนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. จากการศึกษา พบว่า โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมีการปรับใช้คำสอนศาสนาอิสลามเพื่อการป้องกันปัญหาสุขภาพจิต เหตุผลเนื่องมาจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเป็นสถานศึกษาที่เปิดสอนวิชาสามัญควบคู่กับวิชาศาสนาอิสลาม อันเป็นการจัดการศึกษาพัฒนาเด็กและเยาวชนของชาติตามนโยบายของรัฐ และเป็นสถานศึกษาอยู่ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ มีลักษณะเฉพาะที่เป็นสถานศึกษาเอกชนที่ดำเนินการโดยเอกชนหรือองค์กรเอกชนการกุศลของมุสลิม

โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดการศึกษา ให้การเรียนรู้อบรม ปลูกฝังความศรัทธา ถ่ายทอดวิถีชีวิตตามแนวทางศาสนาอิสลามแก่ผู้เรียนที่เป็นเด็กและเยาวชนเพื่อให้สามารถนำไปใช้เป็นวิถีชีวิตในฐานะที่เป็นมุสลิมและสามารถเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นทั้งด้านสามัญและศาสนาอิสลามต่อไปได้ซึ่งเป็นสถานศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของชุมชนมุสลิม สอดคล้องกับสำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตการศึกษา 3 (2536 : 1) ที่กล่าวถึงลักษณะของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามว่า “เป็นสถานศึกษาที่แบ่งเบาภาระการศึกษาของภาครัฐและเปิดสอนเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้นับถือศาสนาอิสลามให้บุตรหลานได้รับการศึกษาทั้งทางด้านศาสนาอิสลามและและวิชาสามัญไปพร้อมกัน”

จะเห็นได้ว่าโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเป็นสถานศึกษาที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของชุมชนมุสลิมเป็นอย่างยิ่ง เพราะการเรียนรู้ในสถานศึกษาดังกล่าวมีทั้งการเรียนรู้ในสิ่งที่ป็นองค์ความรู้พื้นฐานสามัญทั่วไปพร้อมกับการเรียน อบรมคุณธรรมจริยธรรมอิสลาม เป็นการเรียนรู้ในลักษณะเรียนรู้ร่วมกันหรือเป็นการขัดเกลาทางสังคม เพราะสถานศึกษาดังกล่าวในจังหวัดนครศรีธรรมราชที่ผู้วิจัยศึกษาส่วนใหญ่พบว่า เป็นโรงเรียนที่มีนักเรียนอยู่ประจำ มีการเรียนการสอนและมีกิจกรรม โดยเฉพาะการปฏิบัติศาสนกิจทั้งกลางวันและกลางคืน และมีชุมชนเข้ามาเรียนรู้กับครูสอนศาสนาของโรงเรียนและหรือเข้ามาปฏิบัติศาสนากิจประจำวันร่วมกับครูและนักเรียนด้วย จากการที่โรงเรียนดำเนินการดังกล่าวสอดคล้องกับที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ (2544 : 33-34) ได้กล่าวถึงยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดว่า ให้โรงเรียนนำศาสนธรรมสู่เด็กและเยาวชน เพื่อให้นักเรียนเป็นผู้มีหลักธรรมทางศาสนาเป็นหลักในการดำรงชีวิต รู้จักพิจารณาใคร่ครวญ แยกแยะผิดชอบชั่วดี โดยจัดการเรียนการสอนให้ความรู้ สร้างจิตสำนึก ทักษะชีวิตและภูมิด้านทานยาเสพติดและอบายมุข และให้โรงเรียนดูแลนักเรียนให้ทั่วถึง และสอดคล้องกับสำนักพัฒนาการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม เขตการศึกษา 4 (2546 : 32) ที่กล่าวในรายงานการตรวจราชการของกระทรวงศึกษาธิการ เขตที่ 11 ของสถานศึกษาในจังหวัดภาคใต้ตอนบนเกี่ยวกับการป้องกันปัญหายาเสพติดว่า มีการดำเนินการในการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมการเข้าค่ายทางศาสนา ค่ายพุทธธรรม ค่ายปิยมิตร และค่ายวิชาการ โดยมีการสอดแทรกเนื้อหาสาระและวิธีการป้องกันปัญหายาเสพติดด้วย

ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดที่เกิดขึ้น โรงเรียนมีความตระหนักในปัญหาดังกล่าว และศาสนาอิสลามมีคำสอนเกี่ยวกับความศรัทธาและการปฏิบัติพื้นฐานที่ให้มุสลิมปฏิบัติตนเป็นมุสลิมที่ดี ปฏิบัติในสิ่งที่ศาสนาใช้ให้กระทำและงดเว้นในสิ่งที่ศาสนาห้าม และศาสนาอิสลามมีคำสอนที่เกี่ยวกับยาเสพติด ครูผู้สอนศาสนาอิสลามสามารถจึงนำองค์ความรู้ดังกล่าวรวมทั้งคำสอนพื้นฐานของศาสนาอิสลามและองค์ความรู้ด้านวิชาสามัญปรับใช้ในกระบวนการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียนเพื่อป้องกันปัญหายาเสพติด

2. จากการศึกษาที่พบว่า ครูผู้สอนศาสนาอิสลามมีการปรับใช้คำสอนศาสนาอิสลามเพื่อป้องกันปัญหายาเสพติด มีเหตุผลที่เป็นแรงกระตุ้นสำคัญ ได้แก่ สถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติด เหตุผลจากนโยบายของรัฐและกระทรวงศึกษาธิการ และเหตุผลจากคำสอนศาสนาอิสลาม เหตุผลประการแรกที่ครูสอนศาสนาอิสลามปรับใช้คำสอนศาสนาอิสลามเพื่อการป้องกันปัญหายาเสพติด คือ สถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดในปัจจุบันที่มีการแพร่ระบาดอย่างรุนแรงและกว้างขวางทั่วประเทศ โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนที่เป็นนักเรียน นักศึกษา ได้กลายเป็นผู้เสพ

และผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดจำนวนมาก และนครศรีธรรมราชเป็นจังหวัดหนึ่งที่ยาเสพติดมีการแพร่ระบาด โดยเฉพาะในกลุ่มนักเรียน นักศึกษา

เหตุผลประการที่สอง คือ นโยบายของรัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการที่กำหนดให้สถานศึกษาและครูผู้สอนมีบทบาทในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยเน้นการป้องกัน นำหน้าการปราบปรามและการกำหนดให้นโยบายด้านยาเสพติดเป็นนโยบายเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการทันที และการใช้แนวทางทางรวมพลังแผ่นดินต่อต้านยาเสพติด โดยการให้คนไทยจากทุกภาคส่วนเป็นผู้มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด กระทรวงศึกษาธิการกำหนดนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยให้เป็นหน้าที่ของสถานศึกษาในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมต่างๆ รวมทั้งให้การอบรมปลูกฝังศาสนธรรมแก่นักเรียน นักศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษานอกชน กระทรวงศึกษาธิการ 2544 : 33 - 34)

เหตุผลประการที่สาม คือ คำสอนศาสนาอิสลามที่มีเอกลักษณ์เฉพาะ กล่าวคือ ศาสนาอิสลามเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตหรือเป็นวิถีชีวิตซึ่งนับถือพระองค์อัลเลาะห์เป็นพระเจ้าองค์เดียว อิสลามถือว่าโลกนี้คือโลกแห่งการประกอบกิจการงาน (อาฆาด) มีทั้งการงานที่ดีและการงานที่ชั่ว ซึ่งมนุษย์จะได้รับ การตัดสินและรับผลตอบแทนจากการประกอบกิจการงานที่สุจริตธรรมจากพระองค์ในวันปรโลก การดำเนินชีวิตของมุสลิมที่ถูกต้องคือการดำเนินชีวิตตามแบบอย่างของศาสนามุฮัมมัด ศาสนาอิสลามมีคำสอนมุ่งเน้นให้มนุษย์อยู่ร่วมกันอย่างปลอดภัยและมีสันติสุข ความหมายของชื่อศาสนาที่คำว่า "อิสลาม" หมายถึงการมอบน้อม การมอบตนต่อพระองค์อัลเลาะห์ และความสันติสุขปลอดภัย และหากพิจารณาถึงบทบัญญัติต่างๆ ของอิสลามแล้ว บทบัญญัติของอิสลามมีเจตนารมณ์เพื่อรักษาศาสนา ชีวิต เผ่าพันธุ์ ทรัพย์สินสมบัติ และสติปัญญาของมนุษย์ให้มีความปลอดภัย

ในกรณีของปัญหายาเสพติด ซึ่งจากการศึกษาหลักคำสอนจากเอกสาร พบว่า ยาเสพติดเป็นสิ่งที่ทำลายเจตนารมณ์ของศาสนาอิสลาม และพบว่าศาสนาอิสลามมีคำสอนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด จัดให้ยาเสพติดเป็นสิ่งต้องห้ามและถือว่าเป็นสิ่งชั่วร้ายที่เกิดจากการกระทำของมารร้าย การเสพ การค้าขาย และการเกี่ยวข้องกับยาเสพติดจัดเป็นการกระทำความชั่ว เป็นความผิดบาปทางศาสนาอิสลาม ซึ่งสอดคล้องกับเบญจพร ทองสุข (2540 : 149 -150) ที่พบว่า แม้อินสาฟิดซึ่งเป็นสารเสพติดสมัยใหม่จะไม่ได้ระบุไว้ชัดเจนในคัมภีร์หลักของศาสนาอิสลาม คืออัลกุรอานและหะดีษ แต่สารเสพติดเหล่านี้ถือว่าเป็นสิ่งต้องห้ามในศาสนาอิสลาม ตามทัศนะของนิติศาสตร์อิสลามอย่างเป็นทางการเป็นเอกฉันท์

คำสอนศาสนาอิสลามถือว่ามุสลิมผู้ศรัทธาเป็นผู้มีภาระหน้าที่ทางศีลธรรม ที่จะต้องส่งเสริม กำชับกันซึ่งกันและกันในการทำความดี และห้ามปรามกันไม่ทำความชั่ว ด้านเห็นความชั่วเกิดขึ้นในสังคมเป็นหน้าที่ที่ผู้ศรัทธาต้องห้ามปราม ตามบทบัญญัติของคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “ดูเจ้า (มุสลิม) เป็นประชาชาติที่ดีที่สุดที่ถูกอุบิขีนแก่มนุษยชาติ หน้าที่ของดูเจ้าคือ การบัญชาให้คนทำดีและป้องกันพวกเขาจากการทำความชั่ว” (คัมภีร์อัลกุรอาน 3 : 10) และให้มุสลิมเข้มแข็งในสิ่งที่ไม่ดีให้สุดความสามารถตามวณะของศาสนาคัมภีร์ว่า “ผู้ใดในหมู่พวกท่านรู้เห็นสิ่งที่ชั่ว ก็จงห้ามปรามด้วยมือ (อำนาจ) ของเขา ถ้าเขาไม่มีความสามารถ จงห้ามปรามด้วยลิ้นของเขา ถ้าเขาไม่มีความสามารถก็จงปรามด้วยจิตใจของเขา (รู้สึกไม่สบายใจ ไม่เห็นด้วย) กับการกระทำความผิดนี้ (ซึ่งการปรามด้วยจิตใจ) เป็นความศรัทธาที่อ่อนแอที่สุด”

จากการที่ครูผู้สอนศาสนาอิสลามเป็นมุสลิมผู้ศรัทธาในศาสนาอิสลาม และมีความเชื่อมั่นว่าศาสนาอิสลามเป็นแนวทางการดำเนินชีวิตที่สมบูรณ์ของมนุษย์ที่สามารถแก้ปัญหาต่างๆ ของมนุษย์ได้ อีกทั้งในสถานภาพของความเป็นครูผู้สอนที่ทำหน้าที่ปลูกฝังคำสอน คุณธรรม จริยธรรมศาสนาอิสลามให้แก่นักเรียน ประกอบกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของฮาดิเคดที่เป็นไปอย่างกว้างขวาง และแนวนโยบายของรัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการที่กำหนดให้สถานศึกษาปฏิบัติ สิ่งเหล่านี้เป็นเหตุผลหลักหรือแรงกระตุ้นสำคัญให้ครูสอนศาสนาอิสลามมีการปรับใช้คำสอนศาสนาอิสลามเพื่อการป้องกันปัญหาฮาดิเคดในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในจังหวัดนครศรีธรรมราช

3. วิธีการปรับใช้ จากการศึกษาที่พบว่าครูมีการปรับใช้คำสอนศาสนาอิสลามเพื่อการป้องกันปัญหาฮาดิเคดโดยการบูรณาการคำสอนศาสนาอิสลามลงไปในกระบวนการสอนวิชาศาสนาอิสลามและการจัดกิจกรรมในโรงเรียนนั้น

การปรับใช้คำสอนศาสนาอิสลามโดยการเรียนการสอนและกิจกรรมของครูผู้สอนอภิปรายผลได้ว่า คำสอนศาสนาอิสลามที่ครูใช้สอนมีเนื้อหาคำสอนที่เน้นความศรัทธาและคำสอนที่เป็นความรู้ กฎเกณฑ์ คุณธรรมจริยธรรม สำหรับการปฏิบัติตนในชีวิตประจำวันของผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามและคำสอนที่เกี่ยวข้องกับฮาดิเคดก็เป็นส่วนหนึ่งของคำสอนศาสนาอิสลามที่ครูใช้สอน เป็นเนื้อหาจากคัมภีร์อัลกุรอานและวณะของศาสนาคัมภีร์ ซึ่งเนื้อหาคำสอนที่เกี่ยวข้องกับฮาดิเคดที่ครูใช้สอนในหลายวิชา ในสถานการณ์ที่ฮาดิเคดแพร่ระบาดทั่วไป โดยเฉพาะในกลุ่มนักเรียนนักศึกษา ประกอบกับที่รัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายที่ให้ครูและสถานศึกษาถือเป็นหน้าที่ในการดำเนินการป้องกันปัญหาฮาดิเคดในสถานศึกษา ครูจึงใช้คำสอนศาสนาอิสลามทั้งในส่วนของความศรัทธาพื้นฐาน คำสอนอิสลามทั่วไปและที่เกี่ยวข้องกับฮาดิเคดปลูกฝังให้นักเรียนให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจและมีความศรัทธาในศาสนาอิสลาม และเพื่อให้เกิดความตระหนัก

ในพันธกิจของยาเสพติดและบาปโทษทางศาสนาในการเข้าไปเกี่ยวข้องกับ ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ (2544 : 33 - 34) ที่กล่าวถึงยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ปัญหาสุขภาพจิตของกระทรวงศึกษาธิการว่า ถือเป็นหน้าที่สำคัญที่โรงเรียนจะต้องจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ความรู้เสริมสร้างจิตสำนึก ทักษะชีวิตและภูมิคุ้มกันทางสุขภาพจิตและอบายมุขและจัดระบบดูแลนักเรียนให้ทั่วถึง โดยสร้างเครือข่ายแนะแนวภายในโรงเรียนและให้สถานศึกษานำศาสนธรรมผู้ดีและเยาวชน เพื่อเป็นหลักในการดำรงชีวิตด้วยความร่วมมือระหว่างสถาบันทางศาสนาและโรงเรียน

วิธีการสอนที่ครูส่วนใหญ่ใช้เป็นวิธีการสอนแบบบรรยายเนื้อหาวิชา และโดยการสอนสอดแทรก การอ้างอิงถึงคำสอนประกอบการจดตัวอย่างสถานการณ์ที่เกี่ยวกับปัญหาสุขภาพจิตที่เกิดขึ้นและสร้างความเคียดแค้นต่อบุคคลและสังคม ประเทศชาติในปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม การบรรยายของครูสอน เป็นการสื่อสารสองทางคือในการบรรยายของครู นักเรียนซักถามครูในสิ่งที่ไม่เข้าใจหรือต้องการรายละเอียดเพิ่มเติมได้ นอกจากนั้นในการสอนแบบบรรยายครูกระตุ้นให้นักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็นด้วย โดยการให้นักเรียนระดมสมองในบางประเด็น นอกจากนั้นครูสอนแบบให้นักเรียนอภิปรายกลุ่ม การสอนแบบสาธิต การค้นคว้าทำรายงาน

จากวิธีการสอนที่ครูส่วนใหญ่สอนแบบวิธีบรรยาย สอดคล้องกับที่อาร์มย์ นามะ (ม.ป.ป. : 86 - 87) พบว่าวิธีสอนของครูสอนศาสนาอิสลามในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเขตการศึกษา 2 วิธีสอนที่ครูใช้กันมากที่สุดคือวิธีการสอนแบบบรรยาย รองลงมาคือการอ่านให้ฟังแล้วบอกจุด ส่วนวิธีการสอนแบบที่ครูใช้น้อยได้แก่การสอนแบบอภิปรายกลุ่ม และการสอนที่ให้นักเรียนค้นคว้าด้วยตนเองแล้วรายงานหน้าชั้น ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ครูใช้วิธีสอนแบบบรรยายและบอกจุดมากนั้น อาจจะเป็นเพราะมาจากโรงเรียนขาดแคลนสื่อ อุปกรณ์ การเรียนการสอน และแหล่งวิชาการ เช่น ห้องสมุด เอกสาร ตำรา รวมทั้งข้อจำกัดเกี่ยวกับเวลาเรียน ซึ่งจากการศึกษาเบื้องต้นพบว่าครูส่วนมากมีวุฒิทางครุฑ แต่ครูส่วนมากได้รับการอบรมเกี่ยวกับการสอนมาแล้ว

จากผลการศึกษาดังกล่าว ในเขตการศึกษา 2 อธิบายวิธีสอนของครูสอนศาสนาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดนครศรีธรรมราชส่วนมากได้ว่า ที่ครูใช้วิธีการสอนแบบบรรยายเป็นส่วนมาก เนื่องมาจากการขาดแคลนสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน และแหล่งวิชาการ จากการสังเกต เช่น ห้องสมุดที่รวมเอกสาร ตำรา ยังมีไม่ค่อยเพียงพอต่อการศึกษาค้นคว้า ส่วนครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ส่วนใหญ่มีวุฒิทางครุฑ และการที่ครูใช้กิจกรรมการสอนแบบบรรยาย ก็เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้โดยการซักถาม การระดมสมองให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น และครูใช้วิธีการสอนอื่น

นอกจากการบรรยาย เช่น การสอนแบบอภิปรายกลุ่ม การสอนแบบสาธิต การค้นคว้า ทำรายงาน ซึ่งเป็นการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ทั้งนี้เนื่องจากครูสอนศาสนาส่วนมากมีวุฒิทางครูระดับปริญญาตรี และอนุปริญญา และได้รับการพัฒนาจากหน่วยงานทางราชการที่เกี่ยวข้อง โดย การอบรมและการนิเทศการสอนทุกปีการศึกษา จึงทำให้ครูสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียน การสอนให้ผู้เรียน มีบทบาทการเรียนการสอน และเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้มากขึ้น แม้ว่าครู ยังเป็นผู้ที่มีบทบาทในการเรียนการสอนมากกว่าก็ตาม

นอกจากนั้นการที่ครูผู้สอนได้ใช้คำสอนศาสนาอิสลามที่เกี่ยวกับปัญหาฮาเสฟติด สอดแทรกลงไป ในการจัดกิจกรรมทั้งกิจกรรมตามหลักสูตรและกิจกรรมเสริมหลักสูตร จากการศึกษาพบว่าครูใช้ในกิจกรรมต่างๆ อย่างหลากหลาย ซึ่งกิจกรรมต่างๆ ที่โรงเรียนจัดให้ผู้เรียน เป็นผู้ฝึกฝนเรียนรู้การทำงานร่วมกันของนักเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน ให้เป็นผู้ที่รู้จักคิด เป็นทำเป็น แก้ปัญหาเป็น ให้รู้จักการทำงานเป็นหมู่คณะ ส่งเสริมความเป็นผู้นำ การใช้เวลาให้ มีค่าและส่งเสริมความสามารถพิเศษของนักเรียน นอกจากนี้มีหลายกิจกรรมที่นักเรียนได้เรียนรู้ จากวิทยากรที่หลากหลายจากภายนอก และเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งในในชุมชนและที่หน่วยงาน ทางการศึกษาที่จัดขึ้น

จากการที่โรงเรียนดำเนินการดังกล่าวสอดคล้องกับที่รังสรรค์ แสงสุข และคณะ (2544 : 262) ที่กล่าวถึงการปลูกฝังจริยธรรมว่า วิธีการปลูกฝังจริยธรรมมีหลายลักษณะ เช่น การสอนแบบการสร้างศรัทธา สามารถพิสูจน์ผลแห่งความดีได้ด้วยกฎแห่งเหตุผล สอนโดยการนำ หลักธรรมทางศาสนามาประยุกต์ใช้เพื่อหล่อหลอมให้ใฝ่ประพฤติธรรมและปลูกฝังโดยการเรียนรู้ ทางสังคม ปลูกฝังกล่อมเกลา ชักจูงให้ผู้เรียนมีจริยธรรม โดยการซึมซับกฎเกณฑ์ รู้คุณค่าได้ ด้วยตนเองจนเกิดความชัดเจนในความรับผิดชอบชั่วดี และการให้ความรู้คู่ขนานคือด้านบวกเพื่อ เพิ่มพูนส่งเสริมในความดี กับด้านลบเพื่อระวังสังวร ลด ละ เลิกสิ่งที่ไม่ดีต่อไป

ลักษณะการดำเนินการดังกล่าวของโรงเรียน สรุปได้ว่าเป็นการปรับใช้คำสอน ศาสนาอิสลาม โดยการเรียนรู้จากกระบวนการเรียนการสอนและกิจกรรมที่หลากหลาย ซึ่งเป็ นการให้การศึกษาอบรมและปลูกฝังให้นักเรียนเป็นผู้มีความรู้ควบคู่กับคุณธรรม สามารถแยกแยะ และปฏิบัติตนในสิ่งที่เห็นความดีและไม่ปฏิบัติตนในสิ่งที่เห็นความชั่ว มีมโนธรรมสำนึกด้วยตนเอง

4. ผลสำเร็จของการปรับใช้คำสอนศาสนาอิสลามเพื่อการป้องกันปัญหาฮาเสฟติดใน โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม นครศรีธรรมราช จากการศึกษาพบว่าครูผู้สอนใช้คำสอน ศาสนาอิสลามเพื่อป้องกันปัญหาฮาเสฟติดในการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรม การดำเนินการ ได้ผลดีเป็นที่น่าพอใจ และจากผลดังกล่าวอภิปรายผลได้ ดังนี้

ผลการดำเนินการปรับใช้คำสอนศาสนาอิสลาม เพื่อป้องกันปัญหาสุขภาพจิตในภาพรวมของโรงเรียน ประสบผลสำเร็จ ได้ผลดี ซึ่งครูสอนศาสนาอิสลามส่วนใหญ่กล่าวว่า ผลการดำเนินการได้ผลดีเป็นที่น่าพอใจ นักเรียนส่วนใหญ่ไม่มีพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด เว้นแต่บุหรี่ที่นักเรียนสูบบ้างเล็กน้อย (ฮาซิม ฮานมาศ. ครูผู้สอนศาสนา. 23 มกราคม 2546 และ เจนวิทย์ คงคาลิหมิน. ครูผู้สอนศาสนา. 15 มกราคม 2546) และผลจากการที่ครูพูดคุยกับผู้ปกครองนักเรียนจำนวนมากในรอบหลายปี ผู้ปกครองมีความพอใจโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ให้การศึกษอบรมและดูแลนักเรียนได้ดี... และผู้ปกครองนำนักเรียนมาเข้าเรียนในโรงเรียนเพิ่มขึ้นทุกปี (หวันทยา ไทรทอง. ครูสอนศาสนา. 1 กุมภาพันธ์ 2546)

ผลการดำเนินการที่ประสบผลสำเร็จดังกล่าวในความคิดเห็นของครูผู้สอนมีความสอดคล้องกับความคิดเห็นของนักเรียนส่วนใหญ่ที่กล่าวถึงผลการดำเนินการว่า ได้ผลค่อนข้างมาก เพราะให้ความรู้เรื่องยาเสพติด นักเรียนเกิดความตระหนักเห็นว่ายาเสพติดเป็นสิ่งที่อันตรายและมีบาปโทษ นักเรียนกล่าวถึงผลการดำเนินการของครูผู้สอนในการปรับใช้คำสอนศาสนาอิสลามเพื่อป้องกันปัญหาสุขภาพจิตในโรงเรียนว่า นักเรียนเกิดความตระหนักและป้องกันตนเองจากการคบเพื่อนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด และนักเรียนเห็นว่า การเสพยาและยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดเป็นความผิดมีบาป ต้องได้รับโทษทั้งในโลกนี้และโลกหน้า (วาสิณี จิตจารักษ์. นักเรียน. 23 กุมภาพันธ์ 2546 และ ไร่ สันประเสริฐ. นักเรียน. 22 มีนาคม 2546) และนักเรียนกล่าวอีกว่า ครูผู้สอนได้นำคำสอนเกี่ยวกับยาเสพติด ทำให้นักเรียนส่วนใหญ่เกิดความตระหนักไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด และเห็นว่ามียุทธศาสตร์ที่นักเรียนส่วนน้อยเท่านั้นที่ยังมีพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ (อิสสา หะจิ. นักเรียน. 22 มีนาคม 2546)

ในการดำเนินการของครูผู้สอนที่นำไปสู่ความสำเร็จนั้นมีเหตุผลหลายประการ กล่าวคือ ประการแรกครูมีการดำเนินการด้วยความจริงใจและเอาใจใส่ให้นักเรียนเป็นอย่างดี เพราะแรงผลักดันจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติด จากนโยบายด้านยาเสพติดของภาครัฐ และจากคำสอนศาสนาอิสลาม ประการที่สองความคาดหวังและความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนที่ต้องการให้บุตรหลานได้เรียนในโรงเรียนที่ดี คือให้ความรู้ดีและสามารถให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรมอิสลาม และมีความปลอดภัยจากปัญหาสุขภาพจิต ประการที่สามจากสภาพที่เป็นโรงเรียนเอกชน การดำเนินงานของโรงเรียนต้องพิจารณาถึงความต้องการและความพอใจของผู้ปกครองและชุมชนเป็นสำคัญ เพราะเกี่ยวข้องกับจำนวนนักเรียนที่จะเข้ามาเรียนต่อไปซึ่งจะเกี่ยวข้องกับความก้าวหน้าและความอยู่รอดของโรงเรียนและปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องต่อการปรับใช้คำสอนศาสนาอิสลามเพื่อป้องกันปัญหาสุขภาพจิต พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ ด้านผู้บริหาร ด้านครูผู้สอน ด้านนักเรียน ด้านกลุ่มเพื่อน ด้านครอบครัว

ด้านชุมชนรอบโรงเรียน และด้านสังคมทั่วไป ซึ่งจากการศึกษาพบว่าปัจจัยส่วนใหญ่เอื้อต่อการดำเนินการของครูผู้สอน

จากเหตุผลที่กล่าวมาเป็นแรงกระตุ้นและส่งเสริมให้ครูดำเนินการปรับใช้คำสอนศาสนาอิสลามเพื่อป้องกันปัญหาสุขภาพจิตแก่นักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามได้ผลดีเป็นที่น่าพอใจ ซึ่งในภาพรวมแล้วนักเรียนมีความรู้เข้าใจเกี่ยวกับสุขภาพจิต คำสอนศาสนาอิสลามที่เกี่ยวกับสุขภาพจิตและเกิดความตระหนักไม่เสพและเกี่ยวข้องกับสุขภาพจิต การดำเนินการของโรงเรียนเป็นไปตามความคาดหวังและสอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครองและชุมชนมุสลิม

5. ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการปรับใช้คำสอนศาสนาอิสลามเพื่อป้องกันปัญหาสุขภาพจิตแก่นักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จากการศึกษาพบว่า มีปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการที่อภิปรายผลได้ดังนี้

ปัญหาด้านการบริหารจัดการ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนด้านการป้องกันปัญหาสุขภาพจิตไม่ครอบคลุมครบวงจร การรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง และการติดตามการประเมินผล การดำเนินการป้องกันปัญหาสุขภาพจิตในโรงเรียนยังไม่เป็นระบบ การดำเนินการป้องกันที่ครูปรับใช้คำสอนศาสนาอิสลามอาศัยความสามารถเฉพาะตัวและความเอาใจใส่ของครูผู้สอนเป็นหลักงบประมาณสนับสนุนในการดำเนินการ เช่น การซื้อสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมต่างๆ ยังไม่เพียงพอ

ปัญหาด้านเอกสาร ตำรา สำหรับค้นคว้าด้านสุขภาพจิตและศาสนาอิสลามที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพจิตและเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้องยังมีไม่เพียงพอสำหรับให้นักเรียนศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเอง ครูผู้สอนดำเนินการค่อนข้างเป็นอิสระต่างคนต่างทำขาดจุดเน้นในการทำงานร่วมกันและมีมาตรฐานการทำงานต่างกัน ปัญหาการเฝ้าระวังการเข้าออกบริเวณโรงเรียนของนักเรียนและบุคคลภายนอกที่พบว่าบางโรงเรียนยังไม่มีการเฝ้าระวังที่รัดกุมเพียงพอ ซึ่งอาจจะทำได้ยากเพราะมีสยัคและสถานทีละหมาด (บะลาฮ) มักจะตั้งอยู่ในบริเวณโรงเรียนซึ่งชุมชนเข้ามาใช้ในการปฏิบัติศาสนกิจทั้งกลางวันและกลางคืนและกิจกรรมอื่นๆ อยู่เสมอ

6. ลักษณะเด่นของการปรับใช้คำสอนศาสนาอิสลามในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดนครศรีธรรมราช

ลักษณะเด่นของการปรับใช้ขึ้นอยู่กับลักษณะเด่นเฉพาะของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ซึ่งเป็นโรงเรียนที่สอนวิชาสามัญทั่วไปและการสอนวิชาศาสนาอิสลาม เพื่อให้การเรียนรู้อาชีพพื้นฐานทั่วไป และมุ่งให้การศึกษาอบรมปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมอิสลามอย่างเข้มข้นให้แก่แก่นักเรียน เพื่อให้นำไปประพฤติปฏิบัติตนตามแนวทางศาสนาอิสลามในฐานะของมุสลิมที่ดีได้ ในส่วนของการปรับใช้คำสอนศาสนาอิสลามเพื่อการป้องกันปัญหาสุขภาพจิต

ครูปรับใช้คำสอนศาสนาอิสลามโดยบูรณาการคำสอนในการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมต่างๆ อย่างหลากหลาย เช่น กิจกรรมให้ความรู้ด้านยาเสพติดและด้านศาสนาอิสลาม จากวิทยากรภายนอก มีการจัดนิทรรศการ กิจกรรมทางการปฏิบัติศาสนกิจ กิจกรรมการร่วมรณรงค์ต่อต้านยาเสพติดกับหน่วยงานทางราชการ กิจกรรมการพัฒนาชุมชน และกิจกรรมกีฬา เป็นต้น โดยโรงเรียนมีการร่วมมือกับชุมชน องค์กร และหน่วยงานภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง

จากการดำเนินการที่มีลักษณะเด่นเฉพาะดังกล่าวสอดคล้องกับที่ รุ่ง แก้วแดง ย่างในสำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (2538 : 1) ที่ได้กล่าวถึงลักษณะเด่นของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามว่าเป็นโรงเรียนที่มีลักษณะเด่นเฉพาะ คือสามารถจัดการเรียนการสอนที่กลมกลืนกันทั้ง 3 วิชาคือ วิชาศาสนา วิชาสามัญและวิชาชีพ ซึ่งโรงเรียนประเภทอื่นมีการเรียนการสอนศาสนาแยก ซึ่งรูปแบบการจัดการศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามน่าจะเป็นรูปแบบที่พึงประสงค์ของสังคมไทยในอนาคตที่ต้องคิดแปลงมาใช้ เพราะการเรียนการสอนแต่วิชาสามัญและวิชาชีพในโรงเรียนปกตินั้น ไม่เพียงพอสำหรับประชาชนที่อยู่ในสังคมที่มีความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ และขณะนี้หลายประเทศให้ความสำคัญต่อการเรียนด้านจริยศึกษามากขึ้น และในการปรับใช้คำสอนศาสนาอิสลามเพื่อป้องกันปัญหายาเสพติดของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม โดยการใช้ความรู้ ความเข้าใจและความศรัทธาในศาสนาอิสลามบูรณาการในการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมนั้น สอดคล้องกับฮุสฟู ก็อรฎอวี (2530 : 3) ที่ได้เสนอแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาของมุสลิมว่า ต้องเริ่มจากการสร้างความศรัทธาที่ถูกต้องต่อพระองค์อัลลอฮ์โดยการให้รู้จักและเข้าใจในคุณธรรมของพระองค์ การศรัทธาในศาสนา และการได้รับผลตอบแทนในโลกหน้า

จากการดำเนินการของทางโรงเรียนในการปรับใช้คำสอนศาสนาอิสลามเพื่อป้องกันปัญหาเสพติดดังกล่าว เป็นการบูรณาการคำสอนศาสนาอิสลามอย่างเข้มข้นโดยการนำความรู้ในศาสนาอิสลาม ความศรัทธาในพระองค์อัลลอฮ์ การเชื่อฟังคำสั่งสอนของศาสดา ความศรัทธาในวันแห่งการตัดสินและการรับผลตอบแทนที่ยุติธรรมจากพระเจ้าในวันปรโลกใช้ในการป้องกันปัญหาเสพติด ทำให้นักเรียนเกิดความตระหนักในพิษภัยและบาปโทษในการเสพและเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ควรจัดประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ ผู้บริหาร กรรมการสถานศึกษา ตัวแทน ผู้ปกครองนักเรียนและผู้นำศาสนาอิสลามในจังหวัด เพื่อหาแนวทางและวางแผนงานในการนำ คำสอนศาสนาอิสลามมาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา อิสลามและชุมชนมุสลิมอย่างจริงจัง

2. กลุ่มโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดหรือในเขตพื้นที่การศึกษาเดียวกัน ควรร่วมมือกันรวบรวมและจัดทำเอกสารคำสอนศาสนาอิสลามที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด เพื่อเป็นหนังสือ อ่านประกอบของนักเรียนและคู่มือการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของบุคลากรในโรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลามและผู้ปฏิบัติงานในชุมชนมุสลิมทั่วไป

3. โรงเรียนควรจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศความเป็นอยู่ของนักเรียนในโรงเรียน ให้มีบรรยากาศที่อบอุ่น น่าอยู่อาศัยเหมือนบ้านที่สองของนักเรียนเพื่อให้นักเรียนอยู่ในสภาพแวดล้อม และบรรยากาศอบอุ่นคล้ายบ้าน เพื่อจูงใจให้นักเรียนมีความตั้งใจศึกษาเล่าเรียนและเรียนอย่างมี ความสุข

4. โรงเรียนควรมีสโมสรกีฬาหรือสถานที่ออกกำลังกายที่สะดวกและอุปกรณ์ที่เพียงพอ แก่นักเรียน เพื่อใช้กิจกรรมกีฬาและการออกกำลังกายพัฒนานักเรียนด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

5. โรงเรียนควรจัดห้องสมุดให้มีบรรยากาศที่ดี มีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกและมี หนังสือค้นคว้าที่หลากหลายและเพียงพอทั้งทางด้านศาสนาอิสลามและวิชาการทั่วไป เพื่อเสริมสร้าง นิสัยใฝ่รู้ รักการอ่านและการค้นคว้าด้วยตนเอง

6. บุคลากรของโรงเรียนควรได้รับการสนับสนุนให้เข้ารับการประชุมอบรมเกี่ยวกับการ ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอยู่เสมอเพื่อให้รู้เท่าทันสถานการณ์ ปัญหายาเสพติดและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านวิชาการ รวมทั้งเทคนิคใหม่ๆ เกี่ยวกับการป้องกันและ แก้ไขปัญหายาเสพติดเพื่อให้สามารถนำไปใช้ในโรงเรียนได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพมาก ยิ่งขึ้น

7. หน่วยงานที่กำกับดูแลโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามและหน่วยงานที่ดำเนินการ เกี่ยวกับยาเสพติดทั้งภาครัฐและเอกชน ควรให้การสนับสนุนโรงเรียนเพื่อการป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติดในด้านการฝึกอบรมบุคลากร ด้านวิชาการ ด้านสื่ออุปกรณ์ และด้านงบประมาณ เป็นต้น

8. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมและสนับสนุนให้คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดมีบทบาทในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมให้มากขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม โดยประสานความร่วมมือกับกรรมการอิสลามประจำมัสยิด ผู้นำองค์กรท้องถิ่น ผู้นำชุมชนมุสลิม และโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเพื่อดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมไปพร้อมกัน

9. โรงเรียนควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์เสียงตามสายเพื่อนำเสนอข่าวสารและสาระความรู้ที่มีประโยชน์ทั้งความรู้ด้านศาสนาอิสลาม ด้านอาชีพและด้านสามัญทั่วไปในเวลาที่เหมาะสมทุกวัน เพื่อให้นักเรียนอยู่ในบรรยากาศทางวิชาการและเรียนรู้ จินตนาการ สาระความรู้ที่มีประโยชน์อย่างต่อเนื่อง

10. โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดควรมีการรวมกลุ่มกันเป็นชมรมหรือสมาคมเพื่อประสานความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดในการพัฒนาและแก้ไขปัญหของโรงเรียนที่เกี่ยวข้องร่วมกันเพื่อเสริมสร้างความเป็นเอกภาพและความเข้มแข็งในการดำเนินงานของโรงเรียนประเภทเดียวกัน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรศึกษาสภาพปัญหาสังคมมุสลิมในจังหวัดนครศรีธรรมราชที่เป็นสาเหตุให้เด็กและเยาวชนคิดอาชญากรรม เพื่อเป็นข้อมูลใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมของมุสลิมในจังหวัด

2. ควรศึกษาสำรวจชุมชนมุสลิมในจังหวัดนครศรีธรรมราชที่มีผู้เสพและเกี่ยวข้องกับอาชญากรรม เพราะสภาพปัญหาอาชญากรรมในชุมชนย่อมเกี่ยวข้องกับนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

3. ควรศึกษาความคิดเห็นเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมของผู้บังคับการมุสลิมและผู้นำชุมชนมุสลิมในจังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อหารูปแบบที่เหมาะสมในการใช้คำสอนศาสนาอิสลามเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในโรงเรียนที่มีนักเรียนมุสลิมและชุมชนมุสลิมในจังหวัด

4. ควรศึกษาปัญหาและความต้องการรูปแบบป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมของผู้บริหาร ครู และนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเพื่อหารูปแบบที่เหมาะสมใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามอย่างยั่งยืนต่อไป